

Gală caritabilă cu mari vedete mondiale la Opera bucureșteană

(Costin Popa – 16 mai 2022)

A fost pentru întâia oară când prima scenă lirică națională, manager-director general interimar Daniel Jinga, a organizat și găzduit un concert extraordinar pentru colectarea de fonduri destinate susținerii unei unități medicale, Institutul Regional de Oncologie Iași. O gală gândită după toate regulile practicilor internaționale, cu afișarea pe ecranul de fundal al scenei a contului în care se puteau trimite donațiile, cu urne amplasate în foaier pentru depuneri directe, cu un bogat bufet de onoare și, mai ales, cu prezența pe afiș a două mari vedete mondiale ale zilei, soprana norvegiană Lise Davidsen și tenorul anglo-italian Freddie De Tommaso, ce au acceptat să cânte pro-bono. La fel ca și dirijorul spaniol José Miguel Pérez Sierra. Evident că sumele colectate prin vânzarea билетelor au fost virate către beneficiarul ieșean.

Pentru bună regulă, transcriu și aici, în afara fotografiei, numărul de cont în care se mai pot face (de ce nu?) donații generoase: **RO33TREZ40620F370100XXXX**.

Între paginile muzicale, pe ecran s-au proiectat două interviuri, unul emoționant, cu agenta impresarială londoneză originară din Iași, Maria Moț, căreia i s-a datorat prezența celor doi mari artiști la București și unul documentar, cu distinsul prof. univ. dr. Vladimir Poroș, coordonatorul Secției de Îngrijiri Paliative a Institutului Regional de Oncologie Iași. Ambele realizate de regizorul artistic Rareș Zaharia, sufletul galei. S-au mai derulat imagini *In memoriam* dedicate rudelor răpuse de cancer ale artiștilor, regizorilor, instrumentiștilor și organizatorilor conexați Operei bucureștene. Tulburător moment.

Dacă artista scandinavă era o cunoștință mai veche a publicului din Capitală – „Ultimele patru lieduri” de Richard Strauss la Ateneu în 2015 și rolul Ellen Orford din „Peter Grimes” de Britten, concertant la Sala Palatului în cea mai recentă ediție a Festivalului George Enescu, tânărul tenor de 29 de ani a fost o noutate și o surpriză de proporții. Amândoi au dat galei o excepțională ținută artistică, fără îndoială de însemnătate – nu este riscant termenul – planetară, dat fiind că Lise Davidsen, 35 de ani, are deja performanțe majore în repertoriul wagneriano-straussian pe marile scene ale lumii, cele care validează valoric carierele, iar De Tommaso și-a făcut debuturi intens apreciate în roluri-emblemă, tot așa, în teatre ilustre. Ambii aflați în plină formă și prospețime vocală.

Lise Davidsen

La apariția divei înaltă de 1,88 m (conform Wikipedia), frumoasă, cu siluetă suplă și mobilitate neașteptată... s-a văzut prin plecăriunile la 90° „tip Yuja Wang” adresate publicului, acesta a frisonat, rămânând cu gura căscată. Ce să mai spun când o avalanșă de sunete minunate, strălucitoare, somptuoase, incisive, tăioase chiar, s-a năpustit peste sală în debutul ariei „Dich, teure Halle” din „Tannhäuser” de Wagner. Asistența intrase în trepidăție, inimile palpitau, sufletele stăteau să explodeze. A cântat aria lui Elisabeth cu cultură stilistică impecabilă și expresie festivă, într-o paletă de nuanțe ce porneau de la moliciuni velurate, prin *crescendi*, până la acuta finală. Si natural, cu amplă dimensiune de forță și autoritate princiară. Candelabrul, lustrele și pereții sălii din Splai pur și simplu vibrau, ca și publicul entuziasmat, care simțea că percepute ceva nemaiauzit

până atunci. Ovațiile au fost spontane, fulminante și aveau să continue pentru ambii soliști pe toată durata seratei, consfințindu-i triumful.

Parte a unor fragmente largi din „Cavalleria rusticana” de Mascagni, Lise Davidsen a interpretat apoi „Innegiamo, il Signor non è morto”, ca o rugă fierbinte, solemn înălțată Cerului, încărcată de pasiune și trăire ardentă, expresivă (Oh, Signor...!, atac în *pianissimo*), încheiată dominator suprem, din nou cu Si natural, sfidând efortul comun al instrumentiștilor și coriștilor.

Presupun că teribila scenă de intrare a Lady-ei Macbeth din opera verdiană, cu citirea scrisorii „Nel dì della vittoria”, recitativul „Ambizioso spirito tu sei, Macbetto...”, cavatina „Vieni! t'affretta!” și cabaletta „Or tutti sorgete”, a constituit o premieră pentru soprana norvegiană, întrucât a folosit o partitură. Este un pas în teritoriul de coloratură dramatică, pe care probabil că îl pregătește. A citit scrisoarea în pronunțat intimism, deloc teatral, a comentat-o mai întâi rezervat în recitativul ce conține un puternic Do natural acut pe fraza dezvoltată într-o singură respirație, lăsând cavatina să irumpă grandios dar nu exploziv, prin alternanțe între piano și forte pe țesătură vocală înaltă, finalizată într-o gamă ascendentă de mare intensitate. În scurta secvență dinaintea cabalettei, partener de dialog în rolul Servitorului i-a fost basul Filip Panait căruia, îndepărtându-l, i-a fluturat un surâs misterios, plin de subînțelesuri. Fusese anunțată de sosirea regelui („Duncano sarà qui?”, o rostire moale, interiorizată) și în minte îi încolțise ideea diabolică a crimei. A fost o simplă pildă a minuțiozității cu care artista cumpănește detaliile. Prin infernala cabaletă, Lise Davidsen a chemat în ajutor spiritele nopții și infernului. Le-a chemat prin cavalcade de agilități dramatice, prin atacuri acute explozive emise cu mare ușurință, printr-un *slancio* de nestăvilit, în paralel cu subtilități *sotto voce*.

Atât a cântat Lise Davidsen în concert, făcându-ne să rămânem deja nostalgici. Noroc că în bis a abordat faimoasa „Vissi d'arte” din „Tosca” de Puccini în care, după o intrare într-un *pianissimo* aerat mai mult mozartian, a dăruit Divinității o nouă rugă înfocată, în care a dezvoltat expresiv desenele melodice prelungi, dintr-o singură respirație. Un impresionant suspin într-o lectură impecabilă.

Freddie De Tommaso

Pentru tânărul tenor, stăpânirea frazării și a intențiilor vocale de sorginte italiană reprezintă cheia expunerii glasului său liric-spint, amplu, cu timbralitate rotundă, virilă, îmbrăcată plăcut în armonice. Într-un cuvânt, posedă acea *italianità* care îi permite să abordeze fără probleme de expresie și stil componistica peninsulară ce-i corespunde vocalității.

A început concertul expunând o linie vocală fluidă și avântată în cavatina „La mia letizia infondere” din „Lombarzii” de Verdi, urmată de poeticul „Lamento di Federico”, „È la solita storia del pastore... Anch'io vorrei dormir così”, din „Arlesiana” de Cilea, tălmăcit cu pasiune și tristețe, cu pianissime mătașoase. Preocupat pentru fraza lirică nelimitată, a ales o variantă finală cu celebrul Si natural acut, fără atac direct, ci integrat în desenul melodic ce-l precede.

Continuând incursiunea în teritoriul verist, Freddie De Tommaso a cântat „Addio alla madre” din „Cavalleria rusticana”, cu un debut răscolitor „Mamma! Mamma, quel vino...”, aproape *piangendo*, cu un discurs plin de rememorări înduioșătoare și cu aceleași fraze lungi,

specialitatea casei, străbătute de emoție și dăruire. „Ma prima voglio che mi benedite” sau „Voi dovrete fare da madre a Santa” sunt doar două momente, dintre multele remarcabile, care îmi stăruie. Accentele de forță au întregit lectura, Si bemol-ul acut mult așteptat a zguduit sala.

În partea a doua, De Tommaso a răsfățat publicul cu recitativul de intensă energie „O inferno!... Sento avvampar dell'anima”, plin cu accente pătrunzătoare, totul ostoit în *messa di voce* („Ah! Io piango!...”) și a cutremurat sala cu un colosal „... pietà, gran Dio”, continuat apoi cu expresivitate prin aria „Cielo pietoso, rendila” din „Simon Boccanegra” de Verdi. Un legato moale și catifelat a emoționat pe tot parcursul ce s-a încheiat cu un Sol diez înalt atacat în *forte* și filat până la fir de voce. Memorabil!

Din lirica franceză, Freddie De Tommaso a ales „La fleur que tu m'avais jetée” din „Carmen” de Bizet, căreia i-a restituit ideea lirică, imploratoare, seducând-o prin implicare și sentiment, sunt convins, pe o Carmencită invizibilă. Nota concluzivă de Si bemol acut din arie a fost de forță dar supusă unui filaj aproape impecabil.

Programul oficial al tenorului s-a încheiat cu aria „Ah, la paterna mano” din „Macbeth”, începută cu recitativul plin de jale „O figli, o figli miei!”, urmat de aria situată în atmosferă melancolică, forțată continuu expresiv. „Forza e lagrima” spuneau vechii maeștri italieni. Freddie De Tommaso poate accede spre o asemenea sintagmă ce îi poate fi atașată glasului.

Publicul dezlănțuit a cerut un bis, care a venit generos prin populara „E lucevan le stelle” din „Tosca”, într-o interpretare de bun gust artistic și cu *diminuendi* rafinate în cânt.

Pete în... soare se pot găsi dar nu au decât semnificație statistică și nu pot afecta strălucirea performanței lui Freddie De Tommaso. Mă gândesc întâmplător la unele sunete de registru central mai voalate în „Arlesiana”, la Si bemol-ul acut din „Cavalleria rusticana”, ușor forțat pentru efectul sonor, la un atac „împins” în debutul „O inferno” (La bemol înalt) din „Simon Boccanegra”, o respirație ușor furată în „Macbeth”. În fond a cântat șase arii, cu bis-ul, șapte. Incredibil pentru un concert.

Orchestra

Lise Davidsen

Filip Panait, Lise Davidsen

Freddie De Tommaso

Freddie De Tommaso

Freddie De Tommaso, Lise Davidsen

Lise Davidsen și dirijorul Jose Miguel Perez Sierra

Aplauze. Freddie De Tommaso, Lise Davidsen, Jose Miguel Perez Sierra, Maria Moț, dr. Vladimir Poroș, Rareș Zaharia, Filip Panait

Ceilalți...

... au fost dirijorul José Miguel Pérez Sierra, Corul (pregătit de Daniel Jinga) și Orchestra Operei Naționale București, ansambluri mobilizate de valoarea soliștilor. S-au mai cântat Preludiu la actul al III-lea din „Lohengrin” de Wagner, Introducere, scena „Gli aranci olezzano” și Intermezzo din „Cavalleria rusticana”, Uvertura „Forța destinului”, corul „Va pensiero” din „Nabucco” și Preludiul operei „Macbeth” de Verdi. Bagheta a cunoscut la perfecțiune tempo-urile, a condus cu gestică oarecum carteziană, dar a urmărit cu atenție și precizie soliștii, în expunere vocală și spirit.

La final, un gând... Superba rochie aurie, sclipitoare, cu care Lise Davidsen a apărut în partea a doua a fost ca un simbol al strălucirii întregii gale, eveniment cu adevărat extraordinar, de neuitat.